

צד שמאל.
וְאִזּוּ הַגִּלְגָּל סוֹכֵב וְנֹעֲשִׂים מַעֲשִׂים
בְּעוֹלָם לְהִרְע לְבַנֵּי אָדָם. וְהַגִּלְגָּל
סוֹכֵב לְאוֹתוֹ צֶדֶד עַד שְׁבִנֵי אָדָם
שׁוֹבִים לְהִיטִיב מַעֲשִׂיהֶם, וְהַגִּלְגָּל
עוֹמֵד בְּמַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם. וְעַל כֵּן
בְּתַחֲבוּלָתוֹ לְפַעֲלָם, וְלֹא עוֹמֵד
תָּמִיד.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא גורם
סבובים ומעשים בעולם כדי
לעשות הכל כראוי, והכל יוצא
מהעקר והשרש שלמעלה. קרב
את אברהם אליו - יצא ממנו
ישמעאל, כשלא היה אברהם
מהול כשיצא ממנו, משום שהוא
למטה ולא נשלם באות ברית
קדש.

אחר כך הקדוש ברוך הוא סבב
סבובים בתחבולותיו ונמול
אברהם, ונכנס בכרית ונשלם
בשמו ונקרא אברהם, וה' עליונה
עטרה אותו בסוד של מים מרוח.
כיון שהסוד [של הא'] נשלם והוא
נמול, יצא ממנו יצחק והיה זרע
קדש, ונקשר למעלה בסוד של
אש ממים, ועל זה כתוב (ירמיה ב)
וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֹּלֵה זֶרַע
אֱמֶת, וְלֹא נִקְשַׁר בְּאוֹתוֹ הַצֶּדֶק
הָאֲחֵר.

בא ראה, מלוט יצאו ממנו
ומבנותיו שתי אמות נפרדות
ונקשרו באותו צד שראוי להם,
ועל זה הקדוש ברוך הוא מסוכב
סבובים ומגלגל גלגולים בעולם
שהכל יעשה כראוי ויתקשר הכל
במקומו.

בא ראה, נאה היה ללוט שהקדוש
ברוך הוא יוציא ממנו [ומבנותיו]
ומאשתו שתי האמות הללו, אלא
בשכיל להתקשר במקומם הראוי
להם, ונעשו מתוך יין, ואותו היין
הזדמן להם במערה באותו לילה,

אומין אליו, אלא בגין לאתקשרא באתריהו דאתחזי להו. ואתעבידו

במתחפה מסבות ומאנילאותהו בקדמיתא
לההוא סטר שמאלא.

וכדין טקלא אסחרא ואתעבידו עובדין
בעלמא לאבאשא לון לבני נשא.
וטקלא אסחר לההוא סטרא עד דבני נשא
תיבין לאוטבא עובדיהון. וטקלא קיימא
בעובדין דבני נשא. ועל דא בתחבולתו
לפעלם, ולא קיימא תדיר.

תא חזי, קדשא בריך הוא גרם סבובין
ועובדין בעלמא בגין למעבד פלא
בדקא יאות. וכלא נפקא מעקרא ושרשא
דלעילא. אקריב אברהם לגביה, נפק מגיה
ישמעאל דלא הוה אברהם גזיר פד נפק
מגיה, בגין דאיהו לתתא ולא אשתלים באת
קיימא קדישא.

דבתר קדשא בריך הוא סבב סבובין
בתחבולותיו ואתגזר אברהם ועאל
בכרית ואשתלים בשמיה ואקרי אברהם,
וה' עלאה אעטרת ליה ברזא דמים מרוח.
כיון דרזא (דברי הימים א) אשתלים ואתגזר, נפק
מגיה יצחק והוה זרעא קדישא ואתקשר
לעילא ברזא דאש ממים, ועל דא כתיב,
וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֹּלֵה זֶרַע אֱמֶת.
וְלֹא אֶתְקַשֵּׁר בְּהָהוּא סְטְרָא אַחְרָא.

תא חזי, לוט נפקו מגיה ומבנתיה תרין
אומין מתפרשן, ואתקשרו בההוא
סטרא דאתחזי לון, ועל דא קדשא בריך
הוא מסבב (דף קי ע"ב) סבובין ומגלגל גלגולין
בעלמא דיתעביד פלא בדקא יאות ויתקשר
פלא באתריה.

תא חזי, יאות הוה ללוט דקדשא בריך
הוא יפיק מגיה (ומבנתיה) ומאתתיה תרין

וזהו הסוד שנעשו, כמו שנאמר וישת מן היין וישכר, והרי נתבאר ובארוה.

בא ראה, מואב ועמון הן קראו להם שמות. מואב - מאב. רבי יוסי אמר, הבכירה אמרה בחצפה, אמרה מואב, מאבא הוא. והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי. בצניעות אמרה בן עמי. בן עמי, ולא אמרה ממי הוא.

בא ראה, בהתחלה כתוב ולא ידע בשכבה ובקומה, בוא"ו, ונקוד על וא"ו, משום שסיוע מלמעלה היה נמצא באותו מעשה שעתיד מלך המשיח לצאת ממנו, ולכן נשלם כאן בוא"ו. ובאחרת כתוב ובקמה, חס וי"ו, משום שלא יצא ממנה חלק לקב"ה כמו האחרת הזו, ועל זה כתוב באחרת הזו הגדולה ובקומה בוא"ו מלא ונקוד עליו.

רבי שמעון אמר, לא ידע שעתיד הקדוש ברוך הוא להצמיד ממנה דוד המלך ושלמה וכל שאר המלכים ומלך המשיח. עוד ובקומה, כמו שכתוב ברות (רות א) ותקם בטרם יכיר איש את רעהו וגו'. ובאותו היום היתה לה קימה ודאי, התחבר עמה בעז להקים שם המת על נחלתו, והוקמו ממנה כל המלכים הללו וכל העלוי של ישראל. ולא ידע בשכבה, שכתוב ותשכב מרגלותו עד הבקר. ובקומה, שכתוב בטרם יכיר איש את רעהו וגו'. משום כף ובקומה נקוד וא"ו.

בא ראה את ענותנותו של אברהם, שהרי אפלו בתחלה, כשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות דין בסדם, לא בקש ממנו רחמים על לוט. [שהרי] אחר שכתוב וירא

מגו יינא, ויהוה יינא אזדמן להון במערתא התיא ליליא, ודא הוא רזא דאתעבידו כמה דאת אמר וישת מן היין וישכר והא אתמר ואוקמוה.

תא חזי, מואב ועמון אנון קראן לון שמהן, מואב מאב. רבי יוסי אמר בכירה בחציפו אמרה מואב, מאבא הוא. והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי. בצניעות אמרה בן עמי. בר עמי, ולא אמרה ממאן הוה.

תא חזי, בקדמיתא כתיב ולא ידע בשכבה ובקומה בוא"ו ונקוד על וא"ו, בגין דסיועא דעילא הוה אשתכח בההוא עובדא דזמין מלכא משיחא לנפקא מיניה, ובגין כף אשתלים הכא בוא"ו. ובאחרא כתיב ובקמה חסר וי"ו, בגין דלא נפק מינה חולקא לקודשא בריך הוא כהאי אחרא, ועל דא כתיב בהאי אחרא קשישא ובקומה בוא"ו מלא ונקוד עלה.

רבי שמעון אמר, לא ידע דזמין קדשא בריך הוא לאוקמא מינה דוד מלכא ושלמה וכל שאר מלכין ומלכא משיחא. תו ובקומה, דכתיב ברות (רות א) ותקם בטרם יכיר איש את רעהו וגו'. ובההוא יומא הוה לה קימה ודאי (דף קיא ע"א) אתחבר עמה בעז להקים שם המת על נחלתו, ואתקם מנה כל הגי מלכין וכל עלויה דישראל. ולא ידע בשכבה דכתיב ותשכב מרגלותו עד הבקר. ובקומה דכתיב ותקם בטרם יכיר איש את רעהו וגו'. בגין כף ובקומה נקוד וא"ו.

תא חזי, ענותנותא דאברהם דהא אפילו בקדמיתא כד בעא קדשא בריך הוא

למעבד דינא בסדום לא בעא מינה רחמי על לוט (דקא), לבתר דכתיב